

บทที่ 1

การบัญชีเกี่ยวกับเงินสด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. อธิบายความหมายของเงินสดได้
2. อธิบายวิธีการควบคุมภายในเงินสดได้
3. บันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดย่อยได้
4. ปรับปรุงรายการเกี่ยวกับเงินสดย่อยได้
5. อธิบายข้อแตกต่างระหว่างสมุดบัญชีของกิจการและใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารได้
6. จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคารทั้ง 3 วิธีได้
7. จัดทำบัญชียอดเบิกเกินบัญชีทั้ง 3 วิธีได้
8. ปรับปรุงรายการเงินฝากธนาคารได้
9. แสดงรายการเงินฝากธนาคารในงบดุลได้

การบัญชีเกี่ยวกับเงินสด

ความหมายของเงินสด

ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ถือเป็นเงินสดอย่างหนึ่ง แต่เงินสดในความหมายของนักบัญชีแล้ว หมายถึง ธนบัตร เหรียญกษาปณ์ และเอกสารทางการเงิน เช่น เช็คของธนาคาร (Cashier's Checks) เช็คส่วนบุคคล ดราฟท์ ธนาณัติ เงินฝากธนาคาร (ที่ไม่มีภาระผูกพัน)

สำหรับเอกสารทางการเงินที่ไม่ถือเป็นเงินสด ได้แก่

1. เช็คของลูกค้าที่ธนาคารคืนมาเพราะมีเงินในบัญชีไม่พอจ่าย
2. เช็คลงวันที่ล่วงหน้า เช่น วันนี้เป็นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2535 แต่เขียนวันที่ในเช็คเป็นวันที่ 24 มีนาคม 2535
3. พันธบัตรรัฐบาล ใบหุ้นทุน ถึงแม้ว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วก็ตาม ให้ถือเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือระยะยาว
4. เงินมัดจำ
5. ดวงตราไปรษณีย์ อากาศสดมภ์
6. เงินให้กู้ยืมหรือเงินล่วงหน้าให้แก่พนักงาน

การควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสด

เงินสดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนมือได้ง่าย ทุจจริตและสูญหายง่าย เพื่อป้องกันการทุจริตจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดดังนี้ :-

1. แบ่งแยกหน้าที่พนักงานบันทึกบัญชีและพนักงานรับเงิน—จ่ายเงิน
2. เงินสดที่ได้รับมาแต่ละวันให้นำฝากธนาคารทุกวัน
3. ใบเสร็จรับเงินต้องมีเลขที่กำกับไว้ทุกใบ และต้องมีสมุดทะเบียนควบคุมการเบิกจ่ายใบเสร็จรับเงิน
4. เงินสดจ่ายทุกรายการควรใช้เช็คสั่งจ่าย ยกเว้นการจ่ายเงินสดเล็ก ๆ น้อย ๆ ควรจ่ายจากเงินสดย่อย
5. ควรมีผู้ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบว่าได้มีการปฏิบัติงานตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้หรือไม่ และทำการตรวจนับเงินสดเป็นครั้งคราวเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีเงินสูญหายหรือทุจริต

เงินสดย่อย

ในการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดจ่าย ธุรกิจควรใช้ระบบใบสำคัญจ่ายในการควบคุมการจ่ายเงินสด โดยกำหนดให้การจ่ายทุกรายการต้องจ่ายเงินเป็นเช็คเท่านั้น แต่ก็ยังมีรายจ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งไม่สามารถเขียนเช็คได้หรือไม่สะดวกในการเขียนเช็คส่งจ่าย เช่น ค่าไปรษณีย์ ค่าพาหนะ ค่ารับรอง ค่าซ่อมแซม เพื่อความจำเป็นดังกล่าวจึงต้องกำหนดเงินจำนวนหนึ่งสำหรับค่าใช้จ่ายรายย่อยนี้ เรียกว่า เงินสดย่อย ซึ่งเงินสดย่อยนี้จะอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานการเงินหรือพนักงานบัญชีคนใดคนหนึ่งก็ได้ เรียกว่า ผู้รักษาเงินสดย่อย เมื่อผู้รักษาเงินสดย่อยจ่ายเงินสดย่อยไปจำนวนหนึ่งแล้ว ก็จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเงินและจัดทำใบสำคัญมาขอเบิกเงินสดทดแทนจากพนักงานการเงินหรือเหรียญกษาปณ์ เพื่อทดแทนจำนวนเงินสดย่อยที่จ่ายไป การเบิกเงินสดทดแทนเงินสดย่อยที่จ่ายไปจะทำให้เงินสดในมือผู้รักษาเงินสดย่อยมีจำนวนเท่ากับวงเงินสดย่อยที่กำหนดไว้เสมอ ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมกันมาก เรียกว่า Imprest System

วิธีปฏิบัติและการบันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดย่อย

1. กำหนดวงเงินสดย่อย เมื่อกิจการได้พิจารณาจำนวนเงินสดที่ต้องจ่ายย่อย ๆ ภายใน 1 สัปดาห์, 15 วัน หรือ 1 เดือน เรียบร้อยแล้ว ก็จะทำใบสำคัญขึ้นฉบับหนึ่ง แล้วบันทึกลงในทะเบียนใบสำคัญจ่าย โดย

เดบิต	บัญชีเงินสดย่อย
เครดิต	บัญชีใบสำคัญจ่าย

บัญชีเงินสดย่อยนี้ ตามปกติจะมียอดคงที่เท่ากับตอนแรกเริ่มตั้งเงินสดย่อย ยกเว้นว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มหรือลดวงเงินสดย่อยจากเดิม และรายการปรับปรุงสิ้นปี

เมื่อทำเช็คส่งจ่ายเงินตามใบสำคัญจ่ายของเงินสดย่อยแล้ว ให้บันทึกลงในทะเบียนจ่ายเช็ค โดย

เดบิต	บัญชีใบสำคัญจ่าย
เครดิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร

ผู้รักษาเงินสดย่อยก็จะนำเช็คไปขึ้นเงินสดที่ธนาคารเพื่อเตรียมไว้สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

2. การจ่ายเงินสดย่อย เมื่อผู้รักษาเงินสดย่อยจ่ายเงินสดย่อยเป็นค่าใช้จ่ายหรือซื้อทรัพย์สินเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้รักษาเงินสดย่อยก็จะทำใบสำคัญเงินสดย่อย พร้อมกับแนบเอกสาร

เลขที่ 131

จำนวนเงิน 56 บาท

บริษัท รวมการค้า จำกัด

ใบสำคัญเงินสดย่อย

วันที่ 10 มกราคม 2535

เป็นค่า โทรเลข

เข้าบัญชี ค่าไปรษณีย์ โทรเลข

ผู้อนุมัติ

ผู้รับเงิน

ในการอนุมัติ ตามปกติผู้รักษาเงินสดย่อยจะเป็นผู้ลงลายมือชื่ออนุมัติเพื่อเป็นการยืนยันว่าได้ตรวจสอบไว้ถูกต้องแล้ว แต่มักจะอยู่ในวงเงินจำกัด บางกิจการที่อาจจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ระดับบริหารเป็นผู้อนุมัติก่อน แล้วผู้รักษาเงินสดย่อยจึงจะจ่ายเงินได้

เพื่อเป็นการบันทึกช่วยจำ ในการจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และรวบรวมใบสำคัญเงินสดย่อยเพื่อมาขอเบิกเงินชดเชยจากเหรียญ ผู้รักษาเงินสดย่อยจะบันทึกลงในสมุดเงินสดย่อย สมุดเงินสดย่อยเป็นเพียงสมุดบันทึกช่วยจำ มิใช่สมุดบันทึกรายการขั้นต้น ดังนั้น เมื่อบันทึกรายการในสมุดเงินสดย่อยแล้วจึงไม่ต้องผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

3. การเบิกเงินชดเชย เมื่อผู้รักษาเงินสดย่อยจ่ายเงินสดย่อยจนเกือบหมดวงเงินสดย่อยที่ตั้งไว้ หรือครบตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้ ผู้รักษาเงินสดย่อยก็จะรวบรวมใบสำคัญเงินสดย่อยมาขอเบิกเงินชดเชยจากเหรียญ ก็จะทำใบสำคัญจ่ายขึ้นฉบับหนึ่งมีจำนวนเงินเท่ากับเงินสดย่อยที่จะขอเบิกชดเชย ให้บันทึกรายการในสมุดทะเบียนใบสำคัญโดย

เดบิต ค่าใช้จ่ายประเภทนั้น ๆ

เครดิต ใบสำคัญจ่าย

ในการบันทึกบัญชีข้างต้น จะเห็นว่าจำนวนเงินในบัญชีเงินสดย่อยไม่ถูกกระทบกระเทือนเลย และกิจการจะบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายก็ต่อเมื่อทำการเบิกเงินชดเชยแล้วเท่านั้น หากใช้บันทึกค่าใช้จ่ายเมื่อจ่ายเงินสดย่อยไม่ หนึ่ง ในวันสิ้นงวดบัญชี ผู้รักษาเงินสดย่อยควรรวบรวมหลักฐาน

การจ่ายเงินเพื่อมาขอเบิกเงินชดเชยจากเหรียญกษาปณ์ให้มีรายจ่ายจากเงินสดย่อยค้างอยู่มิได้
ลงบัญชี

ตัวอย่าง บริษัท รวมการค้า จำกัด ตั้งวงเงินสดย่อย 2,000 บาท และสั่งจ่ายเช็คเลขที่ 1001
ให้ผู้รักษาเงินสดย่อยในวันที่ 1 มกราคม 2534

34

ม.ค. 3	ซื้อเครื่องตีมรืรับรองลูกค้า	80 บาท
5	จ่ายค่าขนส่งสินค้าเข้าบริษัท	300 บาท
10	ซื้อแอสตมปี	120 บาท
15	จ่ายค่าโดยสารรถแท็กซี่	250 บาท
17	จ่ายค่าซ่อมเครื่องพิมพ์ดีด	500 บาท
20	ซื้อเครื่องตีมรืรับรองลูกค้า	200 บาท
25	จ่ายค่าโทรเลข	170 บาท
30	จ่ายค่าขนส่งสินค้าเข้าบริษัท	220 บาท
31	ผู้รักษาเงินสดย่อยขอเบิกเงินชดเชย สั่งจ่ายเช็คเลขที่ 1124 ตามจำนวนเงินที่ ขอเบิกชดเชย	

ทะเบียนใบสำคัญ

วันที่	เลขที่ใบสำคัญ	ชื่อผู้รับเงิน	เดือนปี	การจ่ายเงิน		เครดิตใบสำคัญ	เดบิต					บัญชี		
				วันที่	เลขที่เช็ค		คำขอ	ค่านสงเข้า	วัสดุสำนักงาน	เงินเดือน	ข้อบัญญัติ		เลขทบ/ข	
34 ม.ค. 1	1--1	ผู้รักษาเงินสดย่อย		ม.ค. 1	1001	2,000					เงินสดย่อย	110	2,000	—

31	1--28	ผู้รักษาเงินสดย่อย		ม.ค. 31	1124	,840			520			คำรับรอง	541	280	—
												คำพาหะ	553	250	—
												คำซ่อมแซม	580	500	—
												คำไปรษณีย์	582	290	—

ทะเบียนจ่ายเช็ค

วันที่	ผู้รับเงิน	เลขที่ใบสำคัญ	เลขที่เช็ค	เดบิตใบสำคัญจ่าย	เครดิต		
					ธนาคาร	ส่วนลดรับ	
34 ม.ค.	1 ผู้รักษาเงินสดย่อย	1-1	1001	2,000	2,000	-	-
31	ผู้รักษาเงินสดย่อย	1-28	1124	1,840	1,840	-	-

สมุดเงินสดย่อย

วันที่	รายการ	เลขที่ใบสำคัญเงินสดย่อย	รับ	จ่าย	ค่ารับรอง	ค่าขนเข้า	ค่าพาหนะ	ค่าซ่อมแซม	ค่าไปรษณีย์	บัญชีอื่น ๆ	
										ซื้อบัญชี	จำนวนเงิน
34 ม.ค.	1 ตั้งวงเงินสดย่อย		2,000								
3	ค่าเครื่องตีพิมพ์	1		80	80						
5	ค่าขนสินค้าเข้าร้าน	2		300		300					
10	ซื้อแลตทอป	3		120					120		
15	ค่ารถแท็กซี่	4		250			250				
17	ค่าซ่อมเครื่องพิมพ์ดีด	5		500				500			
20	ค่าเครื่องตีพิมพ์	6		200	200						
25	ค่าโทรเลข	7		170					170		
30	ค่าขนสินค้าเข้าร้าน			220		220					
	ยอดคงเหลือยกไป		2,000	1,840	280	520	250	500	290		
				160							
			2,000	2,000							
30	ยอดยกมา			160							
31	เบิกเงินสดชดเชย			1,840							

เงินสดย่อย

110

34									
ม.ค.	1	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	2,000	—				

ค่าขนส่งเข้า

504

34									
ม.ค.	31	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	520	—				

ค่ารับรอง

541

34									
ม.ค.	31	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	280	—				

ค่าพาหนะ

553

34									
ม.ค.	31	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	250	—				

ค่าซ่อมแซม

580

34									
ม.ค.	31	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	500	—				

ค่าไปรษณีย์—โทรเลข

582

34									
ม.ค.	31	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	290	—				

การปรับปรุงบัญชีเงินสดย่อย ณ วันสิ้นงวดบัญชี

ตามปกติ ณ วันสิ้นงวดบัญชี ผู้รักษาเงินสดย่อยควรรวบรวมใบสำคัญเงินสดย่อยเพื่อขอเบิกเงินชดเชย เพื่อให้ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจ่ายจากเงินสดย่อยเป็นค่าใช้จ่ายที่แท้จริงซึ่งสามารถนำไปแสดงในงบกำไรขาดทุนได้อย่างสมบูรณ์ และจะทำให้บัญชีเงินสดย่อยมียอดคงที่เท่าเดิมเท่ากับตอนเริ่มตั้งวงเงินสดย่อย

แต่ถ้าหากว่าผู้รักษาเงินสดย่อยมิได้รวบรวมหลักฐานใบสำคัญเงินสดย่อยมาขอเบิกเงินชดเชย ก็จะมีผลให้ค่าใช้จ่ายที่จ่ายเงินสดย่อยไปแล้วมิได้บันทึกบัญชีในงวดบัญชีนี้ ทำให้ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น จึงต้องทำการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้:—

เดบิต   ค่าใช้จ่าย—ประเภทนั้น ๆ (ที่ยังมิได้ขอเบิกชดเชย)
 เครดิต   เงินสดย่อย

ตัวอย่าง วันที่ 31 ธันวาคม 2534 ผู้รักษาเงินสดย่อยมิใบสำคัญเงินสดย่อยในมือซึ่งยังมีได้ขอเบิกชดเชยดังนี้ ค่ารับรอง 200 บาท ค่าพาหนะ 300 บาท ค่าไปรษณีย์ 400 บาท

สมุดรายวันทั่วไป

10

34							
ธ.ค.	31	ค่ารับรอง	541	200	—		
		ค่าพาหนะ	553	300	—		
		ค่าไปรษณีย์—โทรเลข	582	400	—		
		เงินสดย่อย	110			900	--
		(ปรับปรุงเงินสดย่อยที่มีได้เบิกชดเชย)					

แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสดย่อยดังนี้

เงินสดย่อย

110

34				34			
ม.ค.	1	ทะเบียนใบสำคัญ	ท.ส. 1	2,000	ธ.ค.	31	ค่ารับรอง
							ร.ว. 10
							200
							ค่าพาหนะ
							ร.ว. 10
							300
							ค่าไปรษณีย์—โทรเลข
							43. 10
							400
							ยอดยกไป
							1,100
							2,000
35							
ม.ค.	1	ยอดยกมา		1,100			

การปรับปรุงรายการเงินสดย่อยนี้จะทำการปรับปรุงรายการพร้อมกับการปรับปรุงรายการอื่น ๆ ผลของการปรับปรุงรายการจะทำให้ยอดคงเหลือของบัญชีเงินสดย่อยมียอดถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งจะนำไปแสดงในงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2534 เท่ากับ 1,100 บาท และค่าใช้จ่ายที่ปรับปรุงนี้ก็จะเป็นไปรวมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนหน้าเพื่อนำไปแสดง

กรณีลดวงเงินสดย่อย

เดบิต เงินฝากธนาคาร

เครดิต เงินสดย่อย (จำนวนเงินที่ลดลง)

กิจการที่ไม่ใช่ระบบใบสำคัญจ่าย

การบันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดย่อย ทำได้ดังนี้:-

1. เริ่มตั้งวงเงินสดย่อย

เดบิต เงินสดย่อย

เครดิต เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร

เช่น บริษัทรวมการค้า เริ่มตั้งวงเงินสดย่อย 2,000 บาท โดยเขียนเช็คสั่งจ่ายให้ผู้รักษาเงินสดย่อยเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2535

เงินสดย่อย

34									
ก.พ.	1	เงินฝากธนาคาร		2,000					

เงินฝากธนาคาร

					34				
					ก.พ.	1	เงินสดย่อย		2,000 -

2. การจ่ายเงินสดย่อย บันทึกในสมุดเงินสดย่อย ซึ่งถือเป็นสมุดบันทึกช่วยจำ

3. การเบิกเงินสดเช็ค รวบรวมใบสำคัญเงินสดย่อย มาขอเบิกเงินจากเหรียญกษาปณ์

เดบิต ค่าใช้จ่ายประเภทนั้น ๆ

เครดิต เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร

4. การเพิ่มวงเงินสดย่อย

เดบิต เงินสดย่อย

เครดิต เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร

การควบคุมภายในเงินสดย่อย

1. กำหนดวงเงินสดย่อยให้เหมาะสมสำหรับการใช้จ่ายในระยะเวลาหนึ่ง แต่ไม่ควรเกิน 1 เดือน
2. กำหนดตัวผู้รับผิดชอบเงินสดย่อยโดยเฉพาะ
3. กำหนดตัวเจ้าหน้าที่บริหารเป็นผู้อนุมัติรายจ่ายเงินสดย่อย
4. เมื่อจ่ายเงินสดย่อย ผู้รักษาเงินสดย่อยทำใบสำคัญเงินสดย่อยพร้อมแนบหลักฐานการจ่ายเงิน (ถ้ามี)
5. ผู้รักษาเงินสดย่อยรวบรวมใบสำคัญเงินสดย่อย พร้อมสรุปยอดรายจ่ายตามใบสำคัญเงินสดย่อยเพื่อมาขอเบิกเงินชดเชย
6. มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบใบสำคัญเงินสดย่อยถูกต้องแล้ว ทำใบสำคัญจ่ายให้เหรียญกษาปณ์
7. เหรียญกษาปณ์สั่งจ่ายเช็ค แล้วมอบให้ผู้รักษาเงินสดย่อย
8. ตรวจสอบเงินสดย่อยในมือของผู้รักษาเงินสดย่อยเป็นครั้งคราว โดยมีให้ผู้รักษาเงินสดย่อย รู้ตัว

การพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร

ในการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดนั้น มีว่า รายรับทุกรายการที่เป็นเงินสดควรนำฝากธนาคารทันทีในวันนั้น และการจ่ายเงินทุกรายการควรเขียนเช็คสั่งจ่ายเท่านั้น ซึ่งการฝากเงินและการเขียนเช็คสั่งจ่ายจะเกิดขึ้นตลอดเวลาของการทำธุรกิจ บัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวันจึงเป็นประเภทเงินฝากที่เหมาะสมกับธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง ทุก ๆ วันสิ้นเดือน ธนาคารจะส่งรายงานเกี่ยวกับการฝากเงินและการถอนเงินมาให้กิจการทราบ เพื่อให้กิจการตรวจสอบว่ารายการเงินฝากและเงินถอนระหว่างเดือน ธนาคารได้บันทึกถูกต้องหรือไม่ รายงานนี้เรียกว่า ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ธนาคารพาณิชย์การ					
นาม ร้านศรีราม			บัญชีเลขที่ 123456		
ที่อยู่ ถนนรามคำแหง			วันที่ 31 มีนาคม 2534		
วันที่	คำย่อ	เช็คเลขที่	ถอน	ฝาก	ยอดคงเหลือ
1 มีนาคม 2534					2,000 —
5 มีนาคม 2534	CS			500	2,500 —
10 มีนาคม 2534	CS			800	3,300 —
12 มีนาคม 2534	CS	11241	1,000		2,300 —
24 มีนาคม 2534	CS	11242	200		2,100 —
31 มีนาคม 2534	SC		15		2,085 —
CC	เช็คเรียกเก็บ	DD	ดราฟท์		
CH	เช็ค	ER	รายการแก้ไข		
CR	เช็คคืน	IN	ดอกเบี้ย		
CS	เงินสด	TR	รายการโอน		
CL	เช็คเคลียร์	SC	ค่าธรรมเนียม		

ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารจะแสดงให้กิจการทราบข้อเท็จจริงดังนี้—

1. ยอดคงเหลือตามบัญชีเงินฝาก ณ วันต้นเดือน
2. รายการนำฝากธนาคารระหว่างเดือน
3. รายการจ่ายเงินตามเช็คสั่งจ่ายระหว่างเดือน
4. รายการอื่นที่ธนาคารนำมาบวกหรือหักบัญชีเงินฝาก
5. ยอดคงเหลือตามบัญชีเงินฝาก ณ วันสิ้นเดือน

โดยปกติแล้วเมื่อกิจการได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ยอดคงเหลือของเงินฝากธนาคารจะไม่เท่ากับยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบันทึกรายการช้ากว่าอีกฝ่ายหนึ่ง หรืออาจมีข้อผิดพลาดในการบันทึกรายการ กิจการจึงจำเป็นต้องพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารเพื่อหาสาเหตุของข้อแตกต่างว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด

ขั้นตอนในการค้นหาข้อแตกต่าง

1. ตรวจสอบข้อแตกต่างในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารของเดือนก่อนกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร และ/ หรือสมุดบัญชีของกิจการของเดือนปัจจุบันว่าได้บันทึกรายการ

ไว้ในเดือนปัจจุบันได้ถูกต้องตรงกัน รายการใดที่ยังไม่ตรงกันให้บันทึกเป็นข้อแตกต่างของเดือนปัจจุบัน

2. เปรียบเทียบรายการฝากเงินตามใบแจ้งยอดในช่องฝากกับรายการด้านเดบิตบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ รายการใดที่ตรงกันให้ขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าตัวเลขนั้น รายการใดไม่ตรงกันให้จดบันทึกเป็นข้อแตกต่าง

3. เปรียบเทียบรายการถอนเงินตามใบแจ้งยอดในช่องถอนกับรายการด้านเครดิตบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ รายการใดไม่ตรงกันให้จดบันทึกเป็นข้อแตกต่าง

สาเหตุที่ทำให้ยอดเงินฝากในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและยอดในสมุดบัญชีของกิจการแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้:—

1. **เช็คค้างจ่าย** หมายถึง เช็คที่กิจการสั่งจ่ายและได้บันทึกเป็นยอดหักจากบัญชีเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่ทางธนาคารยังไม่ได้จ่ายเงินตามเช็ค และยังไม่ได้หักบัญชีเงินฝากของกิจการ เนื่องจากผู้รับเช็คหรือผู้รับเงินตามเช็คยังมีได้นำเช็คไปขึ้นเงินที่ธนาคาร ข้อแตกต่างนี้ทำให้ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารสูงกว่ายอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ (ธนาคาร สูง กิจการ ต่ำ)

2. **เงินฝากระหว่างทาง** หมายถึง เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคาร ณ วันสุดท้ายของเดือน ซึ่งกิจการได้บันทึกเงินฝากในสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่ธนาคารบันทึกบัญชีเงินฝากของกิจการในวันนี้ไม่ทัน แต่จะบันทึกบัญชีไว้ในวันถัดไปของเดือนหน้า ซึ่งยอดเงินฝากนี้จะไม่ปรากฏในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารสำหรับเดือนนี้ ข้อแตกต่างนี้ทำให้ยอดตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ต่ำกว่า ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ (ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง)

3. **รายการที่เรียกเก็บเงินไม่ได้** เช่น เช็คขาดความเชื่อถือ หรือตัวเงินขาดให้ธนาคารแล้วขาดความเชื่อถือ รายการนี้ธนาคารจะหักยอดบัญชีเงินฝากของกิจการในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารทันที หลังจากนั้นจึงแจ้งให้กิจการทราบ ข้อแตกต่างนี้ทำให้ยอดตามใบแจ้งยอดของธนาคาร ต่ำกว่า ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ (ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง)

4. **ค่าธรรมเนียมธนาคาร** หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารคิดจากกิจการในการให้บริการต่าง ๆ โดยธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของกิจการซึ่งจะปรากฏในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร แต่กิจการยังไม่ทราบและยังไม่ได้บันทึกบัญชี ข้อแตกต่างนี้ทำให้ยอดตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ต่ำกว่า ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ (ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง)

5. รายการที่ธนาคารเรียกเก็บเงินให้ ในกรณีที่ธนาคารทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้ฝากเงิน ในการเรียกเก็บเงินตามตราพท์ หรือตัวเงินรับ (ตัวแลกเงิน, ตัวสัญญาใช้เงิน) เมื่อธนาคาร เรียกเก็บเงินได้ก็จะบวกเพิ่มยอดเงินฝากของกิจการพร้อมทั้งดอกเบี้ยด้วย (ถ้ามี) แล้วจึงแจ้งให้ กิจการทราบภายหลังพร้อมกับส่งใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร กิจการจึงยังไม่ได้บันทึกบัญชี ข้อแตกต่างนี้ทำให้ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร สูงกว่า ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชี ของกิจการ (ธนาคาร สูง กิจการ ต่ำ)

6. ข้อผิดพลาดอื่น ๆ ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ธนาคารอาจบันทึกผิดพลาด เช่น ธนาคารบันทึก เช็คสั่งจ่ายของผู้อื่นมาหักในบัญชีของกิจการ หรืออาจเป็นข้อผิดพลาดของกิจการ เช่น กิจการ บันทึกเงินฝาก 1,230 บาท เป็น 1,320 บาท เป็นต้น รายการข้อผิดพลาดเหล่านี้จะส่งผลทำให้ ยอดเงินฝากของฝ่ายหนึ่งสูงกว่าหรือต่ำกว่าของอีกฝ่ายหนึ่ง

วิธีการจัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร

การทำจัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร ทำได้ 3 วิธี คือ

1. เริ่มจากยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารของธนาคารพิสูจน์ไปหายอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

2. เริ่มจากยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ พิสูจน์ไปหายอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารของธนาคาร

3. เริ่มจากยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร และยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ พิสูจน์ไปหายอดเงินฝากที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง ต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่ได้มาจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของร้านศรีรวม สำหรับเดือนมีนาคม 2534

ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร	1 มีนาคม 2534	15,600.09
	31 มีนาคม 2534	14,459.91
ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ	1 มีนาคม 2534	14,375.—
	31 มีนาคม 2534	12,909.—

ข้อมูลเพิ่มเติม ณ 31 มีนาคม 2534 มีดังนี้—

1. เช็คสั่งจ่ายที่ผู้รับเช็คยังไม่นำไปขึ้นเงินที่ธนาคาร	1,400 บาท
2. เงินฝากระหว่างทาง	800 บาท

3. เช็คลงคืนเพราะขาดความเชื่อถือ	50 บาท
4. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	7 บาท
5. ข้อผิดพลาดจากรายการเช็คนำฝากจากการขายสินค้า (ตามสำเนา ใบนำฝากแสดงตัวเลขสูงไป รายการนี้ธนาคารบันทึกตัวเลขถูกต้อง)	10 บาท
6. ข้อผิดพลาดทางฝ่ายธนาคาร (เช็คลงจ่ายจำนวน 1,010.89 บาท แต่ ธนาคารบันทึก 1,010.98 บาท)	
7. ตัวเงินรับซึ่งธนาคารเรียกเก็บเงินได้แล้ว (รวมดอกเบี้ย 48 บาท)	1,048 บาท
8. ค่าโทรศัพท์ (กิจการจะชำระค่าโทรศัพท์ผ่านทางธนาคาร)	30 บาท

วิธีที่ 1 เริ่มจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร พิสูจน์ไปหายอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ

วิธีทำ

1. พิจารณาว่าข้อแตกต่างเหล่านี้ส่งผลให้ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก และตาม
สมุดบัญชีของกิจการ **สูง** หรือ **ต่ำ**

2. พิจารณาโดยยึดหลักการบันทึกตามสมุดบัญชีของกิจการเป็นหลักในการพิจารณา
ดังนี้:-

ถ้าข้อแตกต่างนั้นมีผลให้ยอดธนาคาร **สูง** ยอดของกิจการ **ต่ำ**ให้นำมา **หัก**
ถ้าข้อแตกต่างนั้นมีผลให้ยอดธนาคาร **ต่ำ** ยอดของกิจการ **สูง**ให้นำมา **บวก**

จากตัวอย่าง จะพิจารณาได้ดังนี้:-

รายการที่ 1	ธนาคาร สูง	กิจการ ต่ำ	หัก	ธนาคาร
รายการที่ 2	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 3	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 4	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 5	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 6	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 7	ธนาคาร สูง	กิจการ ต่ำ	หัก	ธนาคาร
รายการที่ 8	ธนาคาร ต่ำ	กิจการ สูง	บวก	ธนาคาร

3. นำผล **บวก** หรือ **หัก** จากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารนำไปแสดงในงบพิสูจน์ยอด
เงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2534

ร้านศรีราม
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
 วันที่ 31 มีนาคม 2534

	ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร		14,459.91
บวก	เงินฝากระหว่างทาง	800	
	เช็คขาดความเชื่อถือ	50	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	7	
	กิจการบันทึกเงินฝากสูงไป	10	
	ธนาคารบันทึกเช็คสั่งจ่ายสูงไป	0.09	
	ค่าโทรศัพท์	30	897.09
			15,357
หัก	เช็คค้างจ่าย	1,400	
	ตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บเงินได้	1,048	2,448
	∴ ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		12,909

วิธีที่ 2 เริ่มจากยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ พิสูจน์ไปหายอดเงินคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

วิธีทำ

1. พิจารณาว่าข้อแตกต่างเหล่านี้ส่งผลให้ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร และยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ **สูง** หรือ **ต่ำ**

2. พิจารณาโดยยึดหลักการบันทึกบัญชีตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารของธนาคารเป็นหลักในการพิจารณา ดังนี้:-

ถ้าข้อแตกต่างนั้นมีผลทำให้ยอดกิจการ **สูง** ยอดของธนาคาร **ต่ำ** ให้นำมา **หัก**

ถ้าข้อแตกต่างนั้นมีผลทำให้ยอดกิจการ **ต่ำ** ยอดของธนาคาร **สูง** ให้นำมา **บวก**

จากตัวอย่าง จะพิจารณาได้ดังนี้:-

รายการที่ 1	กิจการ ต่ำ	ธนาคาร สูง	บวก	กิจการ
รายการที่ 2	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ
รายการที่ 3	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ

รายการที่ 4	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ
รายการที่ 5	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ
รายการที่ 6	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ
รายการที่ 7	กิจการ ต่ำ	ธนาคาร สูง	บวก	กิจการ
รายการที่ 8	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ

3. นำผล บวก หรือ หัก จากยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการไปแสดงในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2534

ร้านศรีราม
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
วันที่ 31 มีนาคม 2534

	ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		12,909
บวก	เช็คค้างจ่าย	1,400	
	ตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บเงินได้	<u>1,048</u>	<u>2,448</u>
			15,357
หัก	เงินฝากระหว่างทาง	800	
	เช็คขาดความเชื่อถือ	50	
	ค่าธรรมเนียม	7	
	กิจการบันทึกเงินฝากสูงไป	10	
	ธนาคารบันทึกเช็คค้างจ่ายสูงไป	0.09	
	ค่าโทรศัพท์	<u>30</u>	<u>897.09</u>
	∴ ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร		<u><u>14,459.91</u></u>

วิธีที่ 3 เริ่มจากยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร และยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ พิสูจน์ไปหายอดเงินฝากที่ถูกต้อง

วิธีทำ

1. เหมือนวิธีที่ 1
2. พิจารณาโดยยึดหลักการบันทึกที่ถูกต้อง

ถ้าธนาคารผิดพลาดมีผลทำให้ยอดธนาคาร ต่ำ	ให้นำมา	บวก	ธนาคาร
ถ้าธนาคารผิดพลาดมีผลทำให้ยอดธนาคาร สูง	ให้นำมา	หัก	ธนาคาร

ถ้ากิจการผิดพลาดมีผลทำให้ยอดกิจการ ต่ำ		ให้นำมา	บวก	กิจการ
ถ้ากิจการผิดพลาดมีผลทำให้ยอดกิจการ สูง		ให้นำมา	หัก	กิจการ
จากตัวอย่าง พิจารณาได้ดังนี้—				
รายการที่ 1	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร สูง	หัก	ธนาคาร
รายการที่ 2	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร ต่ำ	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 3	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ
รายการที่ 4	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ
รายการที่ 5	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ
รายการที่ 6	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร ต่ำ	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 7	กิจการ ผิด	กิจการ ต่ำ	บวก	กิจการ
รายการที่ 8	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ

3. นำผล บวก หรือ หัก จากยอดธนาคารและยอดกิจการ นำไปแสดงในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2534

4. ยอดคงเหลือที่ถูกต้องจากยอดธนาคารและยอดของกิจการต้องเท่ากัน

ร้านศรีราม
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
 วันที่ 31 มีนาคม 2534

	ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร		14,459.91
บวก	เงินฝากระหว่างทาง	800	
	ธนาคารบันทึกเช็คสั่งจ่ายสูงไป	<u>0.09</u>	<u>800.09</u>
			15,260
หัก	เช็คค้างจ่าย		<u>1,400</u>
	∴ ยอดคงเหลือที่ถูกต้อง		<u><u>13,860</u></u>
	ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		12,909
บวก	ตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บเงินได้		<u>1,048</u>
			13,957
หัก	เช็คขาดความเชื่อถือ	50	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	7	
	กิจการบันทึกเงินฝากสูงไป	10	
	ค่าโทรศัพท์	<u>30</u>	<u>97</u>
	∴ ยอดคงเหลือที่ถูกต้อง		<u><u>13,860</u></u>

รายการปรับปรุง

รายการปรับปรุงในสมุดบัญชีของกิจการ มักนิยมบันทึกลงในบัญชีเงินฝากธนาคารของเดือนต่อไป แต่ถ้าปิดบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อหายอดคงเหลือยกไปในงวดบัญชีต่อไปแล้ว ก็ให้บันทึกรายการปรับปรุงนี้ในสมุดรายวันทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้:—

34					
มี.ค.	31	เงินฝากธนาคาร	1,048	—	
		ตัวเงินรับ			1,000 —
		ดอกเบี้ยรับ			48 —
		(ปรับปรุงตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บเงินได้แล้ว)			
		ลูกหนี้	50	—	
		ค่าธรรมเนียมธนาคาร	7	—	
		ขาย	10	—	
		ค่าโทรศัพท์	30	—	
		เงินฝากธนาคาร			97 —
		(ปรับปรุงเช็คขาดความเชื่อถือ ค่าธรรมเนียม			
		(บันทึกยอดขายสูงไป และค่าโทรศัพท์)			

การแสดงรายการในงบดุล

ยอดคงเหลือที่ถูกต้องหลังจากได้ปรับปรุงรายการต่าง ๆ แล้วเป็นยอดที่นำไปแสดงในงบดุล สำหรับตัวอย่างนี้ จำนวนเงินในบัญชี เงินฝากธนาคารที่ปรากฏในงบดุลเท่ากับ 13,860 บาท

งบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชี

ในการเปิดบัญชีประเภทกระแสรายวัน กิจการอาจตกลงกับทางธนาคารเพื่อขอเบิกเกินบัญชีได้ เมื่อกิจการทำการเบิกเกินบัญชี ยอดเงินฝากก็จะเปลี่ยนสภาพเป็นยอดเบิกเกินบัญชีปรากฏยอดทางด้านเครดิตตามสมุดของกิจการ ณ วันสิ้นเดือน ธนาคารจะส่งใบแจ้งยอดเงินเบิกเกินบัญชีปรากฏเป็นยอดเดบิต หรือพิมพ์ด้วยหมึกสีแดง

ในการทำงานงบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชีก็ทำเช่นเดียวกับงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร เพียงแต่เปลี่ยนแปลงรายการที่จะนำมา บวก หรือหัก ดังนี้

รายการข้อแตกต่างใดที่เคยแสดงการ บวก ในงบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชีให้แสดงเป็น หัก

รายการข้อแตกต่างใดที่เคยแสดงการ หัก ในงบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชีให้แสดงเป็น บวก

ตัวอย่าง บริษัท สดศรี จำกัด มียอดเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอดของธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2534 ปรากฏว่ามียอดเบิกเกินบัญชีจำนวน 42,050 บาท แต่ในสมุดบัญชีของกิจการ

มียอดเบิกเกินบัญชี จำนวน 41,490 บาท จากการตรวจสอบรายการตามใบแจ้งยอดธนาคารกับรายการตามสมุดบัญชีของกิจการพบข้อแตกต่างกันดังนี้:-

1. เงินฝากธนาคารเมื่อ 31 ธันวาคม 2534 ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชีให้จำนวน 2,000 บาท
2. เช็คส่งจ่ายแล้วแต่ผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงินจำนวน 4,500 บาท
3. เช็คส่งจ่ายเลขที่ 1234 จำนวน 1,390 บาท แต่กิจการบันทึกบัญชี 1,930 บาท
4. ค่าธรรมเนียมธนาคาร 150 บาท กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี
5. เช็คที่ธนาคารเรียกเก็บเงินไม่ได้และคืนมา กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชีจำนวน 3,450 บาท

วิธีที่ 1

วิธีทำ	ปกติ	เบิกเกิน
รายการที่ 1 ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง	บวก ธนาคาร	หัก ธนาคาร
รายการที่ 2 ธนาคาร สูง กิจการ ต่ำ	หัก ธนาคาร	บวก ธนาคาร
รายการที่ 3 ธนาคาร สูง กิจการ ต่ำ	หัก ธนาคาร	บวก ธนาคาร
รายการที่ 4 ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง	บวก ธนาคาร	หัก ธนาคาร
รายการที่ 5 ธนาคาร ต่ำ กิจการ สูง	บวก ธนาคาร	หัก ธนาคาร

บริษัท สดศรี จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชี
 วันที่ 31 ธันวาคม 2534

	ยอดเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอดของธนาคาร		42,050
บวก	เช็คค้างจ่าย	4,500	
	กิจการบันทึกเช็คส่งจ่ายสูงไป	<u>540</u>	<u>5,040</u>
			47,090
หัก	เงินฝากระหว่างทาง	2,000	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	150	
	เช็คขาดความเชื่อถือ	<u>3,450</u>	5,600
	∴ ยอดเบิกเกินตามสมุดบัญชีของกิจการ		<u><u>41,490</u></u>

วิธีที่ 2

				ปกติ		เบิกเกิน	
รายการที่ 1	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ	บวก	กิจการ	
รายการที่ 2	กิจการ ต่ำ	ธนาคาร สูง	บวก	กิจการ	หัก	กิจการ	
รายการที่ 3	กิจการ ต่ำ	ธนาคาร สูง	บวก	กิจการ	หัก	กิจการ	
รายการที่ 4	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ	บวก	กิจการ	
รายการที่ 5	กิจการ สูง	ธนาคาร ต่ำ	หัก	กิจการ	บวก	กิจการ	

บริษัท สดศรี จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
 วันที่ 31 ธันวาคม 2534

	ยอดเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีของกิจการ		41,490
บวก	เงินฝากระหว่างทาง	2,000	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	150	
	เช็คขาดความเชื่อถือ	3,450	<u>5,600</u>
			47,090
หัก	เช็คค้างจ่าย	4,500	
	กิจการบันทึกเช็คค้างจ่ายสูงไป	540	<u>5,040</u>
	∴ ยอดเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอดของธนาคาร		<u><u>42,050</u></u>

วิธีที่ 3

				ปกติ		เบิกเกินบัญชี	
รายการที่ 1	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร ต่ำ	บวก	ธนาคาร	หัก	ธนาคาร	
รายการที่ 2	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร สูง	หัก	ธนาคาร	บวก	ธนาคาร	
รายการที่ 3	กิจการ ผิด	กิจการ ต่ำ	บวก	กิจการ	หัก	กิจการ	
รายการที่ 4	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ	บวก	กิจการ	
รายการที่ 5	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ	บวก	กิจการ	

บริษัท สดศรี จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเบิกเกินบัญชี
วันที่ 31 ธันวาคม 2534

	ยอดเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอดของธนาคาร	42,050
บวก	เช็คค้างจ่าย	<u>4,500</u>
		46,550
หัก	เงินฝากระหว่างทาง	<u>2,000</u>
	∴ ยอดเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	<u><u>44,550</u></u>
	ยอดเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีของกิจการ	41,490
บวก	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	150
	เช็คขาดความเชื่อถือ	3,450
		<u>3,600</u>
		45,090
หัก	กิจการบันทึกเช็คส่งจ่ายสูงไป	<u>540</u>
	ยอดเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	<u><u>44,550</u></u>

สมุศรายวันทั่วไป

34					
ธ.ค.	31	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	150	-	
		ลูกหนี้	3,450	-	
		เงินฝากธนาคาร			3,600
		(ปรับปรุงค่าธรรมเนียมและเช็คขาดความเชื่อถือ)			
		เงินฝากธนาคาร	540	-	
		เจ้าหนี้-นาย ข			540
		(ปรับปรุงบันทึกเช็คส่งจ่ายสูงไป)			-

บริษัท สดศรี จำกัด

งบดุล

วันที่ 31 ธันวาคม 2534

สินทรัพย์	หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น
xx	หนี้สินหมุนเวียน
	เงินเบิกเกินบัญชี 44,550
	เจ้าหนี้ xx

ตัวอย่าง งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารของ บริษัท ศรีสุข จำกัด ณ วันที่ 30 กันยายน 2534
ดังนี้:—

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร	35,600
บวก เงินฝากระหว่างทาง	<u>4,400</u>
	40,000
หัก เช็คค้างจ่าย	
เลขที่ 773	45 (1)
เลขที่ 1147	✓ <u>6,000</u>
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	<u>33,955</u>

บัญชีเงินฝากธนาคาร

34	34
ต.ค. 1 ยอดยกมา 33,955	ต.ค. 5 เช็ค # 1234 1,450 (1)
2 din ✓ 2,000	10 เช็ค # 1235 ✓ 38,600
10 din v 35,400	14 เช็ค # 1236 9,200 (1)
15 ฝาก ✓ 62,500	18 เช็ค # 1347 ✓ 5,600
31 ฝาก (2) <u>14,700</u>	31 ยอดยกไป <u>93,705</u>
<u>148,555</u>	148,555

ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่	รายการ	ถอน	ฝาก	คงเหลือ
34				
ต.ค. 1	ยอดยกมา			35,600
	ฝาก		√ 4,400	40,000
2	ฝาก		√ 2,000	42,000
3	เช็ค # 1147	√ 6,000		36,000
10	ฝาก		√ 35,400	71,400
13	เช็ค # 1235	√ 38,600		32,800
15	ฝาก		√ 62,500	95,300
20	เช็คส่งคืน	(3) 5,000		90,300
24	เช็ค # 1237	√ 5,600		84,700
31	ค่าธรรมเนียม	(4) 100		84,600

สรุปผลแตกต่าง

1. เช็คส่งจ่ายที่ผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงิน

เช็คเลขที่ 773	45 บาท
1234	1,450 บาท
1236	9,200 บาท

2. เงินฝากธนาคารเมื่อ 31 ธันวาคม 2534 แต่ธนาคารยังไม่ได้บันทึกบัญชีให้ 14,700 บาท

3. เช็คนำฝาก 1 ฉบับ ธนาคารส่งคืนมาเพราะเรียกเก็บเงินไม่ได้ กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 5,000 บาท

4. ค่าธรรมเนียมธนาคารซึ่งธนาคารบันทึกบัญชีไว้แล้ว แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี จำนวน 100 บาท

วิธีที่ 3

รายการที่ 1	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร สูง	หัก	ธนาคาร
รายการที่ 2	ธนาคาร ผิด	ธนาคาร ต่ำ	บวก	ธนาคาร
รายการที่ 3	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ
รายการที่ 4	กิจการ ผิด	กิจการ สูง	หัก	กิจการ

บริษัท ศรีสุข จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
วันที่ 31 ตุลาคม 2534

	ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร		84,600
บวก	เงินฝากระหว่างทาง		<u>14,700</u>
			99,300
หัก	เช็คค้างจ่าย:—		
	เช็คเลขที่ 773	45	
	1234	1,450	
	1236	<u>9,200</u>	<u>10,695</u>
	∴ ยอดเงินฝากคงเหลือที่ถูกต้อง		<u>88,605</u>
	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ		93,705
หัก	เช็คขาดความเชื่อถือ	5,000	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	100	<u>5,100</u>
	∴ ยอดเงินฝากคงเหลือที่ถูกต้อง		<u>88,605</u>

บริษัท ศรีสุข จำกัด
งบดุล
วันที่ 31 ตุลาคม 2534

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
เงินฝากธนาคาร	88,605		XX